

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

Concilium Lateranense Qvo Fridericvs Imperator excommunicatur, & per sententiam imperio priuatur anno Christi MCLXVIII. sub Alexandro papa III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

ANNO
CHRISTI
1168.

* CONCILIVM LATERANENSE
QVO FRIDERICVS IMPERATOR
excommunicatur, & per sententiam imperio priuatur anno Christi M C L X V I I . sub Alexandre pa-
pa III.

N O T A .

* *Concilium.*] Fridericum imperatorem ab Alexandre pontifice propter intrusum in sedem apostolicam Victorem tertium pseudopam hac Synodo excommunicatum & imperiali dignitate priuatum esse, constat ex Ioannis Saresberiensis epistola 60. ad Ioannem Pi-
etauensem scripta, his verbis: *Fridericus ille schismaticus insignis, dum in ecclesiam malitiosus & crudelius fecit, factus est exaugustus, & eo perductus est, ut iam optauerit Italiam perdidisse, quam retinere non pos-
test. At cur exaugustus? alia declarat epistola, ad Cantiae subprior-
rem: Restorescit status, auctore Domino, uniuersalis ecclesia, & schi-
smaticorum impetus frustratus est, & superbia Moab in dies infir-
matur. Nec de nocte vastatus est nunc, ut ab initio, sed in meridie
suffossa est ara, & muri eius deicti sunt funditus, ut exaltatio Moab
ex necessitate Petro cedens de cetero conquescat. Unde spes est in Do-
mino, ut vociferantibus tubis sacerdotalibus, in proximo corruat Ie-
richo, & regnum proprio sanguine acquisitum obtineat triumphator
Jesus, & in pace possideat quod sui iuris est sponsus & iustus eccl-
esia Christus. Cum enim Romanus pontifex per patientiam Teutoni-
cum tyrannum diutius expectasset, ut vel sic prouocaretur ad peniten-
tiam, & schismaticus abutens patientia eius peccata peccatis adderet
iugiter, ut error in amentiam verteretur: vicarius Petri a Domino
constitutus super gentes & super regna, Italos, & omnes qui ei ex causa
imperii religione iurisurandi tenebantur astricli, a fidelitate eius ab-
soluit, & Italiam fere totam a facie furentis & presentis tanta felicite
& celeritate excusit, ut in ea nihil habere videatur, nisi tortores,
quos euitat, interdum & angustiarum, quas euitare non potest, iuge
supplicium.*

Abstulit ei etiam regiam dignitatem, ipsumque anathemate con-
demnauit, & inhibuit auctoritate Dei, ne vires villas amodo in bellicis
congregationibus habeat, aut de Christiano aliquo victoriam consequatur,
aut alicubi quiete & pace gandeat, donec fructus penitentiae condignos
operetur. In quo secutus est exemplum Gregorii septimi successoris sui,
qui nostra etate Henricum imperatorem ecclesie priuilegia conuelen-
tem deponens, in Concilio Romano simili sententia condemnauit. Et
quidem illa sententia effectum fortissima est, & banc de priuilegio Petri
latam uidetur ipse Dominus confirmasse. Hoc enim Itali audito, ab
eo discedentes redificauerunt Mediolanum, schismaticos expule-
runt, catholicos reduxerunt episcopos, & apostolica sedi unanimiter

Concil. Tom. 27.

Ccc

*adhaerunt. Sed quid nota recenso? Hoc ubique locorum fama, quasi
praconis voce concelebrat, nec aliquibus dubium puto, ne forte lateat il-
los, qui soli tempestate hac exulant domo sua. Quia ergo ab oriente iam
radius serenitatis illuxit per Christum, & incolitas ecclesie in capite
reparatur: superest spes fidei certissima, quod vnguentum a capite in
apostolicam barbam exuberans, descendat in caput & oram Anglicana
ecclesie, &c.*

*Ex codem quoque Lateranensi Concilio credita est legatio Galdino
archiepiscopo Mediolanensi, ut catholicos ab ecclesiis suis pulsos
restituat episcopos, & schismaticos intrusos sedibus pellat. Qui quo-
modo id sit operatus in ecclesia Laudensi addicta schismaticis, his
verbis in Laudensi tunc scripto chronicō per Ottone Morenam
describitur: *Interea dominus Galdinus de la Scola, Mediolanensis ciuis
& clericus, qui quidem cancellarius domini Ribaldi & domini Huber-
ti de Pirouano Mediolanensem archiepiscoporum per annos multos fue-
rat, & in locum iam dicti Huberti ad archiepiscopatum Mediolani fue-
rat sublimatus a domino Alexandro papa, in Lombardia ipsius papa
tunc legatus constitutus, suos nuntios, scilicet abbatem sancti Ambroſii,
& abbatem sancti Vincentii de Mediolano, misit domino Alberto de Ca-
zano, maiori ecclesia Laudensis tunc preposito, ceterisque prepositis, ab-
batibus, presbyteris, & clericis, & etiam consulibus de Laude, dicendo
atque monendo, quod ipsi partem papa Paschalis & domini Friderici im-
peratoris omnino relinquenter, & predicto pape Alexander fauenter, &
ipsi pape de iniuria sibi facta satisfacerent, atque episcopum catholicum eli-
gerent: & nisi hoc facerent, ab officio & beneficio ecclesiastico abstinerent.
Dicitus vero prepositus, ceterique clerici hoc audientes, mœſti valde fuere,
tum quia magna pars eorum mandato imperatoris iurauerat; se papam
Paschalem pro papa in perpetuum tenere: tum etiam, quia omnes fere fide-
litatem iurauerant domino Alberto de Merlino, tunc temporis, ut eis
videbatur, Laudensi episcopo catholicō, nec adhuc canonico iure deposito
hoc facere timebant valde, & sibi in maximum dedecus reputabant.
Inter se etiam conferentes, quod si dicti papa Paschalis & imperator vi-
ctores adhuc existarent, ipsi in perpetuum se damnarent, & qualibet co-
rum dignitate & gratia priuarent: formidabant nimis mandatis domi-
ni Galdini obedire. Hoc etiam recusare, quod eis mandauerat decus
supradicti domini Galdini, stupebant plures, tum propter papam Ale-
xandrum, & supradictum dominum Galdinum archiepiscopum, qui
quasi in illis partibus victores existarent; tum propter ciuitates Lombar-
dia fere omnes insimul coniurantes: quia sciebant, quod si de Laude ex-
pellerentur, in Lombardia habitaculum, aut locum, in quo se possent re-
ducere, non haberent.**

*Tandem dubiis angustiis hincinde satis diu revolutis, cum nullam
misericordiam a dicto archiepiscopo inuenire possent, nisi quod eis man-
dauerat adimplerent, eligentes potius vivere quam mori, magis que
etiam stare in sua patria, quam in aliena vagari; in papam Alexandrum
credere, eiusque parti fauere, & episcopum nouum secundum volun-
tatem archiepiscopi eligere disposuerunt. Igitur de Iouis sancto, qui fuit*

ANNO CHRISTI
1168. tunc quarto Kalendas Aprilis, indictione prima, M C L X V I I I anno, predictus dominus Albertus Laudensis ecclesie maioris prepositus, communicato insimul consilio tam Laudensis ciuitatis, abbatum, prepositorum, presbyterorum, aliorumque clericorum, quam etiam illorum qui extra ciuitatem in episcopatu Laudensi fuerant, ad honorem Dei & beatissime virginis Marie, atque beati preciosi confessoris Bastiani, dominum Albertum presbyterum, & tunc temporis ecclesie de Ripalta prepositum, virum honestum & religiosum elegit in Laudensem episcopum & pastorem. Proximo vero die Mercurii post pascha Laudenses abbates, prepositi, presbyteri, aliquique clerici multi, consules etiam Laudenses, multique iudices & sapientes de Laude Bergomum, ubi tunc electus electus erat, iuerunt, & ipsum in sequenti die Iouis proximo Laudem cum ineffabili gaudio conduxerunt: qui ibi honorifice nimis ab omnibus tam clericis quam laicis est susceptus. Hucusque historia seu chronicon Laudensem rerum per Ottonem patrem & filium Acerbum Morenam conscriptum.

ANNO CHRISTI
1171. **CONCILIVM CASSELANVM**
IN HIBERNIA DE REFORMANDIS
istius ecclesiæ moribus celebratum anno Domini
MCLXXI. sub Alexandro papa III.

N O T A.

* *Concilium.*] Rogerus in annalibus, cum quatuor archiepiscoporum & viginti episcoporum qui erant in Hibernia nomina expressisset, de rebus in hoc Concilio gestis, editisque constitutio-nibus ista subiungit: *Hi omnes (inquit Rogerus) tam archiepiscopi quam episcopi receperunt sibi Henricum regem Anglie & heredes suos in reges & dominos in perpetuum: quod & chartis suis confirmaverunt. Quo facto rex Anglie misit Nicolaum capellanum, & Radulphum archidiaconum de Landaff, clericos suos, una cum archiepiscopis & episcopis Hibernie usque ad Casselensem ciuitatem, ad celebrandum Concilium de statutis ecclesiæ.* In Concilio autem illo statutum est, ut pueri deferrentur ad ecclesiam, & ibi baptizarentur in aqua munda sub trina unctione, in nomine Patris, & Fili, & Spiritus sancti: & hoc a sacerdotibus fiat, nisi metu mortis impediente ab alio & alias oportuerit fieri: & tunc a quolibet fiat sine exceptione sexus & ordinis. Et ut decima dentur ecclesiæ de omnibus que possidentur. Et ut omnes laici, qui uxores habere velint, eas secundum ius ecclesiasticum habeant.

Rex vero Anglia misit transcriptum chartarum uniuersorum archiepiscoporum & episcoporum Hibernie ad Alexandrum papam. Et ipse auctoritate apostolica confirmavit illi & heredibus suis regnum Hibernia secundum formam chartarum archiepiscoporum & episcoporum Hibernie. Hæc de his Rogerus.

Concil. Tom. 27.

Ccc ij